A°. 1843. N°. 60.

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI

Zaturdag, 29 Julij.

OFFICIEEL GEDEELTE.

[illegible] van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

BUITENZORG, *den 25sten Julij 1843.* (No. 29.)

Gelezen de missive van den Minister van Kolonien, van den 9den November 1842 la. C no. 17/645, mededeelende: Dat het den Koning heeft behaagd, bij het in afschrift gevoegd besluit van den 2den November 1842 no. 60, met wijziging in zoo verre van het thans werkend reglement voor het weduwen- en weezen-fonds der officieren van de landmagt in *Nederlandsch Indië*, eenige nadere bepalingen voor die inrigting vast te stellen, met ingang van 1° Januarij 1843;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat het Koninklijk besluit van den 2den November 1842 no. 60, zal worden opgenomen in het Staatsblad en in de Javasche Courant, zijnde dit besluit van den navolgenden inhoud:

WIJ WILLEM II, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN [illegible] HERTOG VAN [illegible], ENZ., ENZ., ENZ.

Op het rapport van Onzen Minister van Kolonien, van den 22sten October 1842 la. C no. 11, hebbende tot bijlagen eenen brief van den waarnemenden Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 27sten Januarij 1842 no. 20 la. D (kabinet), en daartoe betrekkelijke bescheiden, betreffende het weduwen- en weezen-fonds der officieren van de landmagt in die gewesten;

[illegible] Generaal van Oorlog gehoord, (rapport [illegible])

Met wijziging, in zoo verre van het thans werkend reglement voor het weduwen- en weezen-fonds der officieren van de landmagt in Nederlandsch Indië, te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, met ingang van den eersten Januarij 1843:

1°. Dat buiten werking wordt gesteld het heffen van contributien op de indemniteiten der officieren voor fourage en voor huishuur, voorgeschreven bij art. 8 § *a* en art. 8 § *b*, van het voormeld reglement.

2°. Dat de schaal der te storten hoofdsom, in eens, door officieren, die zich in het huwelijk begeven, vermeld bij artikel 9 van het gezegde reglement, zal zijn als volgt:

Een	Luitenant Generaal	*f* 1,300,
»	Generaal Majoor	- 1,200,
»	Kolonel	- 1,100,
»	Luitenant Kolonel of Majoor	- 1,000,
»	Kapitein	650,
»	Eerste of Tweede Luitenant	500,

[illegible] bij art. 14 bedoeld, voor [illegible] *f* 350:00 en voor eenen kapitein [illegible]

3°. Dat de bij art. 18 van het vermelde reglement vastgestelde [illegible] zal zijn als volgt:

		's jaars:
de weduwe van eenen	Luitenant Generaal . .	*f* 1,300
» » » »	Generaal Majoor . . .	- 1,200
» » » »	Kolonel	- 1,100
» » » »	Luit. Kolonel of Majoor	- 1,000
» » » »	Kapitein	- 650
» » » »	1sten of 2den Luitenant	- 500

4°. Dat ook ten behoeve van ieder kind, beneden het bij art. 19 van het gezegde reglement vermelde getal van vier, eene jaarlijksche gratificatie van *f* 25:00 zal worden betaald.

5°. Dat het werkelijk bedrag der schuld van het fonds aan de Indische kas, zoo als die bewezen zal worden te zijn geweest op den laatsten December 1841, aan Ons, te zijner tijd, zal worden kennelijk gemaakt door Onzen Minister van Kolonien, op dat Wij alsdan, in nadere overweging zouden kunnen nemen, in hoever termen bestaan, om het mogelijk voordeelig verschil tusschen die schuld en de daarvan gemaakte raming van *f* 450,000:00 alsnog als eene bate aan het fonds te goede te doen.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Directeur Generaal van Oorlog tot informatie.

'sGRAVENHAGE, *den 2den November 1842.*

(*Get.*) **WILLEM.**

De Minister van Koloniën,
(Get.) J. C. BAUD.

Ten tweede: Enz.
Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven Register,
De Algemeene Secretaris,
C. VISSCHER.

Advertentie.

Ingevolge daartoe bekomen last, wordt aan belanghebbenden bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal, algemeene audientie zal verleenen op Woensdag den 2den Augustus.

BUITENZORG, *De Adjudant van dienst,*
den 25sten Julij 1843. VERTHOLEN.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *28 Julij 1843.*

Bij de in ons vorig nommer gemelde [illegible] zijn, ons sedert nog geworden [illegible] tot den 1sten April ll. wij ontleenen daaruit het volgende:

NEDERLAND. Men verzekert dat, ten gevolge der tot dus ver gevoerde onderhandelingen tusschen het Gouvernement en de Maatschappij van Weldadigheid, de zaken dier Maatschappij aanvankelijk eene gunstige wending genomen hebben; althans, ten gevolge dezer onderhandelingen, zou het hoofdbestuur der Maatschappij, van hetwelk, zoo als men weet, Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden voorzitter is, en waarvan al de leden in der tijd hun ontslag hadden ingezonden, zich bereid betoond hebben hunne functien op nieuw te aanvaarden.

— Bij besluit van 27 Maart, heeft Z. M., bij speciale uitzondering en zonder eenige gevolgtrekking voor anderen, den rang van luitenant-generaal, buiten bezwaar der schatkist, verleend aan den gepensioneerden generaal-majoor *F. W.* grave *van Limburg Stirum.*

DUITSCHLAND. *Van goederhand* wordt het berigt medegedeeld, dat de toetreding van Hanover tot het Duitsche tolverbond thans als officieel kan worden aangemerkt en dat de des betreffende conventie op 1 Januarij 1844 in werking zal komen.

FRANKRIJK. Uit goede bronnen wordt verzekerd, dat de gezondheidstoestand van Z. M. Koning *Lodewijk Philips*, volgens de laatste berigten, te wenschen overig laat. Hoogstdezelve schijnt veel te lijden aan onderscheidene wonden aan het linkerbeen, ten gevolge waarvan hij dagelijks geneeskundige hulp behoeft. De onderscheidene artsen, welke hem behandelen, schijnen daarin overeen te komen, [illegible] voor het oogenblik geene bezorgdheid [illegible] Z. M. met die ligchaams-kwaal nog jaren [illegible], doch houden het er voor, dat het geenszins onmogelijk is, dat die ongesteldheid spoedig zoodanig verergere, dat zij het leven van den Koning in dadelijk gevaar brenge.

— De Commissie, met het toezigt der oprigting van het praalgraf voor *Napoleon* belast, heeft besloten dat het standbeeld des Keizers te paard op de esplanade voor het hôtel der Invaliden, in stede van op het binnenplein, geplaatst zal worden, en dat de Keizer niet in romeinsch gewaad, zoo als de heer *Marochetti* gewild had, maar in zijn historisch costuum zal worden afgebeeld.

— De oudste der fransche diplomaten, de ridder *de Gaussens*, is te Parijs in den hoogen ouderdom van zes en negentig

jaren overleden. Hij had, in vroegere dagen, de gewigtige betrekkingen van franschen gezant bij den grooten *Frederik* en van zaakgelastigde bij het Hof van Zweden bekleed, en was, in deze laatste betrekking, op het bal tegenwoordig, waar *Ankerström* Koning *Gustaaf III* om het leven bragt. Tot in zijne laatste oogenblikken heeft de heer *de Gaussens* al die levendigheid van geest behouden welke steeds zijnen omgang zoeken deed, ook dewijl hij, na *Talleyrand*, meer dan iemand in staat was om eene menigte anecdoten, tot de diplomatie der vorige eeuw betrekkelijk, mede te deelen.

— De Prins *van Joinville* wordt in de maand Junij te Parijs terug verwacht; naar men verhaalt wordt hij te Rio Janeiro kerkelijk met de Prinses *Januaria* in den echt verbonden, doch zal de plegtigheid bij den burgerlijken ambtenaar naderhand te Parijs worden voltrokken; de jonggehuwden zullen Fontainebleau bewonen.

— Naar het schijnt zal de Koning in de maand Mei al de leden zijns gezins rondom zich verzamelen om in eenen familiraad zekere beschikkingen te maken voor het geval van zijn overlijden. Behalve de Hertog *van Aumale*, die uit Algiers wordt teruggewacht, komt ook de Koning en de Koningin der Belgen naar Parijs.

— De Hertogin *van Orleans* blijft lijdende en ziekelijk; zij leeft zeer stil en afgezonderd, zich slechts bezig houdende met hare kinderen, die zoo wel als de bedienden den zwaren rouw blijven dragen, alhoewel het overige hof denzelven reeds heeft afgelegd. De geneesheeren hebben der Hertogin eenstemmig aangeraden de baden van Plombiere wederom te gebruiken. Welke droevige herinneringen voor de doorluchtige vrouw aan deze plaats ook mogen gehecht wezen (het was hier, dat haar een jaar geleden de tijding werd gebragt van den dood haars echtgenoots) heeft zij toch aan den raad der geneesheeren gehoor gegeven; maar zij wil hare kinderen medenemen, terwijl de Koning dezelve op de Tuilerien onder bescherming der Koningin en van Mad: Adelaïde wenscht te zien blijven. Waarschijnlijk echter zal men aan de begeerte der moeder toegeven, daar toch bovendien de jongste Prins, de Hertog *van Chartres*, ziekelijk is en de doctoren ook voor deze verandering van lucht heilzaam hebben geoordeeld.

OOSTENRIJK. In het Tijrolsche is gedurende de maand Februarij ll. veel sneeuw gevallen, zoodanig zelfs, datde oudste menschen zich niet kunnen herinneren, zulks in die mate beleefd te hebben. Den 5den Februarij lag de sneeuw 5 à 6 voeten hoog, zoo dat de gemeenschap langs vele der wegen gestremd was. Op de Toblacherfelde lag de sneeuw 51 duim hoog. Bij Abfalterbach stortte een sneeuwval in de Drau, welks water in zijnen loop teruggehouden werd en over het land stroomde. In het district Ampezzo bereikte de sneeuw de hoogte van 62 duim: over den ganschen weg scheen eene lawine of een sneeuwberg te liggen. Een sneeuwval, die los geraakt was, stortte zich op de zich aldaar bevindende brug, vernielde de houten schutten en bedekte de geheele brug. Van des morgens 7 tot 11 ure had niemand van Ampezzo naar Bruneck kunnen komen, en om den weg bruikbaar te maken, moesten vele honderden menschen aan het werk gesteld worden. In Vals deed een sneeuwval het zoogenaamde badhuis instorten. Terwijl de balken naar beneden kwamen, wist de dienstmeid eenen in de wieg slapenden knaap er uit te redden en te ontkomen. — Uit St. Jacob schrijft men dat de nacht van 5 op 6 Februarij, voor de bewoners van het dal Defereggen een nacht was van angst en schrik. Den 3den begon het te sneeuwen, hetwelk tot den 5den voortduurde, in welken tijd de sneeuw 6 voeten hoog lag. Reeds den 5den Februarij des namiddags rolden de sneeuwhoopen (*Wind-Lawinen*) met een donderend gedruisch regts en links van het gebergte, en zulks duurde den geheelen nacht door. Een huis werd geheel vernield; de bewoners werden onder uit de sneeuw gered. Een der sneeuwvallen nam een stal mede en sleepte al het vee naar de diepte: 8 koeijen en 6 schapen kwamen daarbij om het leven. In eenen anderen stal werden 6 koeijen gedood.

TURKIJE. De bekende tuchtiging der nabij de perzische grenzen gelegene turksche stad Kerbelah, door den gouverneur van Bagdad, heeft bij het perzische bewind een zeer slechten indruk gemaakt en kan welligt een nadeeligen invloed hebben op de onderhandelingen ter wegruiming van de overige tusschen de Porte en Perzie bestaande geschillen. Het Perzische bewind heeft namelijk het bedwingen van de genoemde stad (welker bevolking meerendeels van perzische afkomst is) in eene proclamatie den volke verkondigd, en het daarbij doen voorkomen, als of de turksche gouverneur minder het bedwingen van de in dezelve vereenigde opstandelingen, dan wel eene vijandige demonstratie tegen Perzie en eene beledigingvan dit Rijk ten doel zou gehad hebben. Tevens zijn in Teheran zeer overdrevene opgaven verspreid, nopens de door den meergenoemden gouverneur jegens de stad genomene maatregelen. Zoo werd verhaald, dat hij er 20,000 inwoners had laten verwurgen, en de geheele stad had laten vernielen, en dat een geheel turksch corps van 12,000 man aan de grenzen was achtergelaten. Van de turksche zijde wordt daarentegen beweerd, dat bij de plaats gehad hebbende gevechten met de opstandelingen, van beide kanten niet meer dan 600 man zijn gebleven, en dat slechts eenige weinige hoofden van den opstand de welverdiende doodstraf hebben ondergaan. — Men vleit zich te Konstantinopel, dat ook deze nieuwe moeijelijkheid met Perzie door onderhandeling uit den weg geruimd, en mitsdien het nieuwe gevaar van oorlog aan die zijde afgewend zal kunnen worden.

— Men schrijft later van Konstantinopel op den 15den Maart, als volgt: De berigten, welke de hier aanwezige Engelsche en Russische gezantschappen over de voorvallen te Kerbelah ontvangen hebben, zijn ijzingwekkend. Nadat de stad ingenomen was, moet de militie van *Nedschib*-Pacha van Bagdad, zich aan de verschrikkelijkste buitensporigheden hebben overgegeven. Meer dan twintig duizend menschen moeten werkelijk om hals gebragt en de halve stad vernield zijn. Kunne noch ouderdom zijn verschoond geworden en evenmin is de heilige vrijplaats der Moskeën geëerbiedigd; in dezelve zijn verscheiden honderd menschen vermoord, niet in de drift van den strijd, maar op een vooruitgegeven gruwel-bevel, waarbij zulks aan de Turksche militie als een verdienstelijk werk tegen de Perzische ketters ingescherpt geworden was. (De Turken zijn namelijk Sanniten, de Perzen Schiïten). De verontwaardiging is, naar men zegt, in Perzië algemeen, en de door den Schah naar Erzerum, tot de voorgeslagen zamenkomst van minnelijke vereffening der geschillen, gezonden Persische kommissaris, moet, zelfs zonder bevel van hooger hand, zijne reis aan de Turksche grenzen gestaakt en ziekte voorgewend hebben, om zich eene vruchtelooze zending te besparen. De toestand der zaken en de verwikkeling der betrekkingen doen thans eenen op handen zijnden godsdienstoorlog tusschen de Perzen en Turken als waarschijnlijk verwachten. Engelands en Ruslands vordering, om *Nedschib*-Pacha naar de hoofdstad te ontbieden en hem, wegens de gruwelen van Kerbelah voor eenen krijgsraad te brengen, zal bezwaarlijk, al wordt zij ingewilligd, het wraakgeroep der Perzen tot stilte brengen. De officiële tegenspraak der Porte tegen de vroeger, langs eenen anderen weg, ontvangene berigten over Kerbelah's inname zwijgt thans plotseling, en *Sarim*-Effendi moet de tegen *Nedschib*-Pacha ingebragte klagten thans in eenen zeer verlegen toon beantwoorden.

— Uit Erzerum verneemt men, dat de tot het voeren der onderhandelingen met Perzie daarheen gezonden Turksche gevolmagtigde *Nuri*-Effendi aan eene beroerte gestorven is.

ALGERIE. Den 16den Maart heeft eene colonne van zeshonderd man, onder de bevelen van den kolonel *Grey*, den vijand aan de boorden van de Cheliff ontmoet en in die rivier geworpen, waardoor zestig Arabieren verdronken zijn, terwijl een gelijk getal door het geweervuur der Franschen is gedood, Onder een drietal dooden, hetwelk deze laatsten tellen, is de luitenant der grenadiers *Hodiesmes;* ook hebben zij veertien gekwetsten gehad. Het occupatie-leger van Algerië houdt zich met voorbereidende werkzaamheden voor de groote lente-expeditie bezig. Een aanzienlijk deel der troepen, welke zich sedert eenigen tijd te Cherchell bevonden, heeft zich bij eenige bataillons, die Blidah en Milianah verlaten hebben, gevoegd, ten einde den arbeid te bespoedigen aan den weg, die dienen moet om de handelsgemeenschap tusschen de groote stad Algiers en de rijke vallei van de Cheliff gemakkelijker te maken; want deze weg moet later tot Mostaganem worden verlengd. Binnen weinigen tijd zal dan een uitmuntende communicatie-weg bestaan, die, het midden en het westen der fransche bezittingen verbindende, aan de troepen de gelegenheid zal aanbieden om zich met hunne convooijen spoedig van de eene plaats naar de andere te begeven. Milianah zal weldra met laatstgenoemde stad verbonden zijn, door eenen weg, waaraan men goede vorderingen maakt, en die zonder den laatsten opstand misschien reeds voltooid zou zijn; bovendien zal het met Blidah verbonden worden. Het zal dus zeer gemakkelijk zijn om van die plaats, welke bestemd is om groot gewigt te verkrijgen, een hoofdpunt tot proviandering van het leger te maken. Uit hoofde harer goede ligging en der gemakkelijkheid van hare gemeenschap met Blidah, Algiers, Cherchell en Montaganem, zal de stad Milianah eene der rijkste marktplaatsen van Algerië worden. De divisie van Oran levert ook talrijke werklieden op; men slaat van dien kant eene brug over de Cheliff, en heeft plan weldra aan te vangen met het maken van eenen weg, die van de Beneden-Cheliff naar Milianah moet geleiden. Intusschen vergemakkelijkt men de gemeenschap tusschen Oran en Tlemecen, en tusschen Mostaganem en Mascara. Men heeft de noodzakelijkheid erkend van in korten tijd en in alle jaargetijden convooijen naar het binnenland te kunnen afzenden, ten einde de bezette plaatsen van levensbehoeften te voorzien, en hoofdpunten tot proviandering te vormen door de active colonnen, die bijna altijd het veld houden.

— Volgens den *Moniteur Algérien* van den 30sten Maart, hebben de Fransche troepen in Algerie weder aanzienlijke voordeelen op de Arabieren behaald en den reeds zoo dikwerf totaal vernietigden *Abd-el-Kader* thans bijna vernietigd. De afdeeling van den Generaal *Gentil* is in de vlakte van Oued Ghiebal met de Kabijlen slaags geweest; het gevecht heeft een uur geduurd en de Kabijlen hebben als wanhopigen gevochten. De afdeeling heeft meer dan 700 krijgsgevangenen en 400 ossen en 3000 schapen en geiten buit gemaakt. De vijand heeft een verlies van 150 man aan dooden; aan den kant der Franschen is het verlies van 11 gesneuvelden en 18 gekwetsten.

ARABIË EN ABIJSSINIË. Van Kaïro wordt, onder dagteekening van 16 Januarij, het volgende gemeld: » De berigten van de Roode Zee zijn weinig bevredigend. *Osman*-pacha, de Turksche gouverneur van Arabië, is te Dschebba, waar hij zich bezig houdt om zoo veel geld van de inwoners af te persen als hij kan; zijne magt strekt zich echter niet veel verder uit dan Yambo en Dschebba. De groot-scherif, *Ibn al Ann*, is te Mekka in tamelijk gunstige betrekkingen met de Porte, zoo echter, dat hij zich niet aan het gezag van *Osman* onderwerpt. Onlangs heeft hij eene expeditie naar de Assir ondernomen, waar zich de Wahabieten verzamelen; en hij is teruggekeerd zonder eene nederlaag, maar ook, zonder beslissende voordeelen, hoewel eenige stammen hem eene schatting hebben betaald. De omstreek van Mekka en Medina is zeer onveilig en men zegt, dat eene karavaan tusschen Damascus en de laatste stad geplunderd is. Zuidwaarts van den Assir is de kust nog altijd in handen van den scherif *Hussein Abn Arisch*, die Mekka bezet houdt, en wiens geschillen met de Oostindische kompagnie nog niet geëindigd zijn, waardoor de handel met Yemen zeer lijdt. De Porte wilde eene expeditie ondernemen om Mekka weder te onderwerpen, maar *Osman*-pacha heeft noch schepen noch troepen, en men kan van Konstantinopel geen geld zenden. Niemand dan *Mehemed-Ali* kan deze kusten weder onder de Turksche heerschappij brengen, maar hij wil Egypte niet andermaal uitputten in Arabische oorlogen ten voordeele der Porte. Wanneer *Ibn al Ann* in staat is het gebergte van Assir te bemagtigen, dan zou hij spoedig meester van de geheele kust zijn; het is evenwel niet waarschijnlijk, dat hem dit gelukke; het oord is ontoegankelijk, en de krijgzuchtige stammen, die het bewonen, zijn fanatieke Wahabieten. In Abyssinie is het niet beter gesteld. De stam van Gardon heeft aan den koning *Ubie van den Tiger* den oorlog verklaard, hem gevangen genomen en in ketenen geklonken. De burger-oorlog strekt zich over het geheele land uit, met uitzondering van Schoa. De gevangenschap van *Ubie* heeft *Abbadil* gelegenheid gegeven in het binnenland te reizen. De hoop, welke men voor eenige jaren in Engeland en Frankrijk koesterde op de opening van eenen voordeeligen handel met Abyssinie en door dit land met Sudan, is grootendeels verdwenen; zoodra de rust echter eenigzins hersteld is, zal men ongetwijfeld nieuwe pogingen doen. De omstandigheden oefenen weinig invloed op den handel met Egypte, daar de kleine vorsten, westelijk van Gondar, door wier gebied de karavanen van het zuiden trekken, deze beschermen, dewijl de tollen, welke zij hiervan heffen, het grootste gedeelte hunner inkomsten uitmaken.

Nadat al het vorenstaande reeds gezet was, hebben wij ontvangen, de *Singapore Free Press* tot den 29sten Junij, bevattende onder anderen tijdingen, met de overland brievenmaal van den aanvang van Mei, uit Europa ontvangen. Tijdgebrek belet ons daaruit veel overtenemen, alleen het navolgende deelen wij thans mede:

— H. M. de Koningin van Engeland is in den morgen van den 25sten April gelukkig bevalien van eene Prinses. Bij het vertrek der brievenmaal was Hare Majesteit welvarende; de jonggeboren Prinses is een schoon veelbelovend kind.

—Z. K. H. de Hertog van Sussex is op den 21sten April kalm ontslapen. Hij was geboren den 27sten Januarij 1773. Zijn ouder broeder, de Koning van Hanover, en zijn jonger broeder, de Hertog van Cambridge, zijn thans nog de eenige in leven zijnde zonen van *George III*. De stoffelijke overblijfselen van den Hertog zullen in een afzonderlijk graf te Kendal Green begraven worden.

MENGELINGEN.

VOORTGANGEN EN VOLMAKING VAN DE IJZEREN WEGEN IN ENGELAND

Opening van den Great Western. (*)

De eeuw, waarin wij leven, kan met regt de ijzeren eeuw worden genaamd; heden ten dage is het ijzer even onmisbaar voor onze behoeften als de lucht, het water en het vuur. — Al onze werken verslinden eene ontzettende massa van ijzer; het ijzer is de voornaamste grondslag onzer nijverheid; het ijzer voert ons over den Oceaan; het ijzer sleept ons over de groote wegen; over ijzeren bruggen trekken wij stroomen en rivieren over. Het ijzer dient ter vervanging van alle bouwstoffen, die wij voormaals gebruikten, zoo als: hout, steen, marmer en dergelijke. De torens onzer kerken, de kaaijen onzer havens, de sluizen onzer kanalen, de hellingen onzer scheepswerven zijn van ijzer. Men is er thans op bedacht ijzeren huizen te vervaardigen en weldra zal, om de scherts van een zeker dagblad te herhalen de wolbaal, waarop de kanselier van *Engeland* zitting heeft, door een aanbeeld worden vervangen. In het binnenste onzer huizen en vertrekken verschijnt het onder verschillende tot dus ver nog ongebezigde gedaanten; wij slapen in ijzeren bedden, zitten op ijzeren stoelen.

Het water en het licht komen door ijzeren geleiders tot ons; maar het is vooral door de onmetelijke uitbreiding der ijzeren wegen in geheel *Europa*, dat aan gezegd metaal eene onbetwistbare meerderheid wordt verschaft. Het regeert als gezaghebber; en die oppermagt wordt door alle staten en standen erkend.

Dus hebben tegenwoordig het ijzer en de ijzeren wegen even als alle vorsten des aardbodems derzelver dichters, schilders en geschiedschrijvers. Alle kunsten hebben om strijd aan deze goden van den dag hunne hulde en vleitaal willen toebrengen en doen hooren. Wij hebben thans eene volledige letterkunde over de metalen, helden- en leerdichten over het ijzer en de ijzeren wegen; kostbare jaarboekjes, (annuals) waarin de mijnwerken en ijzerbanen wonderbaarlijk beschreven zijn; almanakken voor actiehouders en directeuren dier wegen; tallooze twistschriften over het ijzer en de banen zien dagelijks het licht; het parlement is soms herschapen in eene vergadering van smeden, waarvan Vulcanus als het ware voorzitter is.

Dagbladen, maandschriften en drie maandelijksche Revuës zijn uitsluitend gewijd aan vraagstukken over deze onderwerpen van den dag; graveerstift en teekenpen geven ons de schetsen van ijzerbanen, en duiden de onderscheidene metaaladeren aan, de *Landscape annuals* en de *Keepsakes* zijn verrijkt met plaatjes van ijzeren wegen, instijgplaatsen, tunnels en locomotieven. De ijzerbanen hebben hare geschiedenissen en handboeken even als de schoonheidsleer en algemeene letterkunde; eindelijk de beroemdste mannen BABBAGE, FARDZER, WOOD, CHARLES DUPIN, ARAGO trachten al de vraagstukken, hierop betrekkelijk, optelossen, en laat ons bekennen, dat niets hunne aandacht meer waardig is. —

Welke aanmerkelijke kapitalen zijn er sedert eenige jaren niet omgezet ter legging van ijzerbanen. *Engeland* heeft reeds twee miliards in deze ondernemingen geplaatst: de Vereenigde Staten vijftien honderd milioen: *Pruissen* en de Duitsche Verbonds-staten vier millioen: *Oostenrijk* twee honderd millioen; *Frankrijk* honderd twintig millioen: *Holland* en *Belgie* honderd millioen: *Rusland* twintig, *Italie* tien millioen enz. Dit is meer dan genoegzaam, om eenen nieuwen algemeenen oorlog vol te houden; maar nu is er niets nutteloos verkwist; zelfs het kleinste kapitaal van deze ontzettende som heeft medegewerkt, om eene menigte fabrijken bezig te houden, om de waarde der landerijen te vergrooten, om de daggelden der handwerkslieden te vermeerderen, om het inkomen van het rijk of bijzondere personen te verhoogen. Nergens is deze waarheid duidelijker gebleken dan in *Belgie*. —

Deze kleine Staat, slechts 64 mijlen lengte en 42 breedte hebbende, bezit reeds honderd mijlen ijzerbanen. Men berekent er, dat de daarstelling van deze middelen van gemeenschap aan de personen $\frac{3}{5}$ aan tijd, $\frac{2}{3}$ aan geld bespaart, en aan de waren $\frac{1}{3}$ van de kosten van vervoer. De gemiddelde waarde van eenen dag van 10 uren op 2 *fr.* 50 *ct.*, berekenende, krijgt men het resultaat, dat de ijzerbaan in 1840 aan de reizigers en goederen eene som van *f* 10,937,300 *fr.* heeft bespaard; te weten:

	Francs.
Besparing van geld voor de personen	8,093,900
Idem van tijd voor de personen	2,199,400
Idem van geld voor de goederen	644,000
Totaal	10,937,300

En welk deel der bevolking heeft nu het meeste voordeel van deze gemakkelijke wijze van reizen? De aanzienlijke menigte der reizigers in de waggons duidt dit aan: het is de winst der bemiddelde klasse, der werklieden in de fabrijken en der landbouwers. In *Engeland*, waar men nooit veel voetgangers vond, bespeurt men minder deze voordeelen der ijzerbanen dan in *Duitschland*. Daar legt overal, waar ijzeren wegen zijn, de voetganger zijn stok weg, om in de waggons te stijgen. Van *Leipzig* naar *Dresden* is de prijs voor den overtogt 3 *fr*, 75 *ct.*, voor 24 uren afstands: de daglooners komen dus met hunnen knapzak, om met den spoortrein te vertrekken: zij leggen in 5 uren eenen weg af, die vroeger drie dagen reizens vorderde. Is dit geene groote besparing?

Maar de ijzerbanen verschaffen aan ieder niet alleen eene groote besparing in reiskosten en op die van vervoer der goederen, maar derzelver bestemming is, om alles wat *plaatselijk* is, te vernietigen en de beschaving te bevorderen door de meerdere aanraking der onderscheidene maatschappelijke vereenigingen, door de onderscheidene kapitalen, die anders renteloos zouden zijn geweest, te benuttigen, en daar alles, wat zij gebruiken, uit het binnenst der aarde gehaald wordt, kan derzelver ontwikkeling niet dan zeer voordeelig zijn voor de arbeidende klassen, aan welke zij eenen duurzamen arbeid beloven. Hoe meer men deze groote vraag uit een maatschappelijk oogpunt beschouwe, zoo veel te meer redenen vindt men er in, om der maatschappij eene goede toekomst te verzekeren. Wanneer men dezelve ook uit een natuurkundig oogpunt beschouwt, dan laten de tallooze verbeteringen, die de onderscheidene deelen der ijzerbanen sedert eenige jaren hebben erlangd, ons nieuwe volkomenheden verwachten, waarmede de wetenschap haar nog moet verrijken. Zoude men niet denken, dat eene geheele eeuw onze sierlijke locomotieven scheidt van die lompe machine, de vuurpijl geheeten, die in 1828 op de tentoonstelling van Manchester, den prijs behaalde en toen door alle bezoekers bewonderd werd? dezelve had 8 tot 10 mijlen in het uur afgelegd, en had slechts 2 of 3 waggons achter zich! Thans is niets onmogelijk voor den stoom. De ingenieur *Rastrick* verzekert, dat eene machine met 200 tonnen vrachts achter zich gemakkelijk 30 mijlen in het uur kan afleggen. Inmiddels werken de bekwame fabrijkanten van *Londen*, *Glasgow*, *Liverpool* en anderen gestadig aan de volmaking hunner machines, om meerdere gerustheid aan hunne bewegingen te geven, dezelve ligter te maken, zonder de kracht te verminderen, en vooral om brandstoffen te

(*) Dit artikel, oorspronkelijk voorkomende in het *Atheneum*, is ontleend aan het met lof bekende *Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek*, geredigeerd wordende door Mr. *B. W. A. E.* Baron *Sloet tot Oldhuis.*

besparen, waarvan vijf zesde tegenwoordig zonder nut wordt verbruikt. Van hunnen kan bestuderen de ingenieurs op het terrein al de verschijnselen van de aantrekking en den wederstand, de verschillende graden van afwijking, de lengte der rails, den afstand der steunpunten, het uitbuigen der raderen, daar waar zij op de rails hechten. Dit zijn alle dingen, welke der aandacht van den gewonen mensch ontgaan, maar die het onderwerp uitmaken der ijverige studieën van lieden, welke zich aan dat vak hebben gewijd, en welke niettegenstaande de ijverigste nasporingen nog niet zijn opgelost. —

De rail is bovenal een der grootste onderwerpen van overleg geweest tusschen de ingenieurs en de eigenaars der wegen, en in waarheid is dit ook een der voornaamste bestanddeelen van eene ijzerbaan. Hierop weegt toch de geheele kracht der machine en van den nasleep. Zoo dezelve te zwak is, buigt hij op enkele plaatsen en deszelfs buiging verhindert de snelheid. — De rails zijn gewoonlijk 15 voeten lang, en worden door zijstukken, die 33 duimen van elkander liggen, ondersteund. In weerwil dat deze zijstukken zoo digt bij elkander liggen, doet het gewigt der machine, die nooit minder dan vijftien tonnelast is, en welke door de snelheid nog vermeerderd wordt, [illegible] dezelver waterpas uitslijten. De heer [illegible] het eerst dit groote ongemak bespeurde, wilde dit herstellen door de rail van het ondereind te versterken door middel van een elliptisch aanhechtsel, dat van het eene zijstuk naar het andere liep. Volgens dit stelsel werden de rails op den weg naar *Liverpool* vervaardigd, maar de ellips was niet voldoende: het zijstuk vervangt de inwendige kracht niet, die aan den rail ontbreekt, en de ondervinding had nog niet aangeduid, welke de hoogste kracht der weerstandbieding was, die men aan de locomotieve moest tegenstellen. De rails van STEPHENSON wogen 35 ponden de yard; die, welke men vroeger had gebruikt, hadden slechts een gewigt van 20 tot 25 ponden, en waren geheel effen. Daar echter de ondernemers hierdoor in het vervolgen van een werk werden verhinderd, waren zij genoodzaakt, eene andere soort van rails te gebruiken, ofschoon STEPHENSON verklaarde, dat er geene betere dan de zijnen waren. De ondernemers besloten, als mannen van ondervinding, zich te bepalen tot het versterken der rails in hunne geheele lengte. Die van STEPHENSON wogen 35 ponden, zij bestelden er van 60 ponden, en thans zijn die, welke den weg bedekken, ten minste van 75 ponden. De meeste oude ondernemingen hebben deze wijziging aangenomen, en de nieuwere gebruiken alleen rails, welke van 64 tot 78 ponden de yard wegen met zijstukken, die drie voet van elkander staan. De zwarigheid is echter nog niet weggenomen; men bespeurt nog altijd afwijkingen op den kruin der rails. Daardoor ziet men, dat de ijzerbanen nog ver van de volmaaktheid verwijderd zijn. Maar laat ons liever tot algemeene daadzaken overgaan.

Gedurende het jaar 1840 is de lijn der ijzerbanen in Engeland drie honderd mijlen vermeerderd, en de geheele lijn dezer wegen van gemeenschap is nu 1200 mijlen. Dat is bijna de helft van die, welke de tegenwoordige Maatschappijen willen daarstellen. [illegible] der middelste graafschappen, [illegible] Lancaster en Preston van 20 mijlen, welke de lijnen van Birmingham en Warrington voltooit; die van het Westen naar het Zuiden is den 11den Mei 1840 geopend: dezelve doorloopt eene lengte van 76 mijlen, en kost 52,500,000 francs. Ofschoon nog niet met anderen in volledige verbinding, heeft de ontvangst van dezen weg van den 11den Mei tot 20 September ll. 1841 bedragen 125,500 pond sterlings. In dien zelfden tijd is ook de Noorder ijzerbaan geopend, 75 mijlen lang. Dezelve is met buitengemeenen spoed geeindigd in weerwil der groote werken, die men moest ten uitvoer brengen, namelijk 7 tunnels en 200 bruggen. Alles is in drie jaren geëindigd en 9 tot 10,000 arbeiders hebben er gedurende dien tijd aan gewerkt. De kosten waren 3,000,000 pond sterlings (75,000,000 fr). Maar een der schoonste spoorwegen hier geopend, en die de aandacht van alle deskundigen verdient, is de Great Western Railway (groote Westelijke spoorweg).

Deze prachtige baan in de eerste dagen van Julij (1841) voor de gemeenschap geopend, gaat van *Londen* naar *Bristol*; en verbindt alle westelijke graafschappen met de hoofdstad: want door zijne zijtakken strekt hij zich tot het uiterst eind van *Cornwallis* uit. De lengte is 120 mijlen van *Londen* naar *Bristol* hij doorsnijdt het bosch van *Windsor*, loopt langs *Bath*, eene stad van vermaak, gelijk alle steden, die minerale wateren bezitten, en eindigt te *Bristol*, eene der grootste zeehavens en koopsteden van het rijk; *Bristol* heeft smederijen en ijzergieterijen, eene menigte suikerraffinaderijen: er zijn vele scheepstimmerwerven en twee dokken, wel 40 morgen groot. De stokerijen van sterke dranken verzenden voor het inlandsche verbruik en naar vreemde landen; de ijzerdraad-fabrijken zijn de aanzienlijksten in *Engeland* en vooral noemt men die van spelden, welke iedere week naar *Londen* voor 500,000 franken verzenden. Deze stad drijft eenen sterken handel op Amerika en Oost-Indië en door de hoofdstad als het ware nabij zich te verplaatsen, zal de handel nog aanzienlijker worden. De eerste wagentrein, die den *Great Western* bereed, gebruikte er maar vier uren toe: 120 Eng. mijlen in vier uren! Deze weg, in Februarij 1836 begonnen, zoude nog eer geopend zijn zonder de moeijelijkheden van allerlei aard, welke de ondernemers te bestrijden hadden. De kosten van dezelve waren geschat op 2,500,000 *p. st.* en zij beliepen vijf millioen (125,000,000 *fr.*) Het verhevenste punt dezer lijn is te *Swindom*, 75 mijlen van *Londen* het is 253 voeten hooger dan *Londen* en 278 voet hooger dan *Bristol*. Tusschen deze laatste stad en *Bath*, een afstand van 12 mijlen, zijn zes tunnels, waarvan eenigen zeer lang zijn; maar de grootste van allen, het meesterstuk dezer onderneming, is die te *Box-Hill*, 6 mijlen van *Bath*; dezelve is drie mijlen lang. — Dit werk is toevertrouwd geweest aan den kundigen BRUNEL, den bestuurder der tunnel te *Londen* onder den *Theems* door. Deze verbazende tunnel bood bij de uitvoering zulke groote hinderpalen aan, dat niemand er zich mede wilde belasten. Men stelde voor, den weg om den berg te leggen, in plaats van ze door te boren. BRUNEL wordt geroepen: hij onderzoekt de plaatsen naauwkeurig, en verklaart de uitvoering mogelijk; hij
die zelf besturen, en heeft ze volvoerd op eene wijze, di
toont, dat alles kan zwichten voor den magtigen geest de
schen. De tunnel van Box-Hill bevindt zich 309 voete
den grond, en is gedeeltelijk door eene vaste rots ge
meer dan eene mijl lengte is er een gemetselde boog,
meer dan 20 millioenen gebakken steenen zijn gebruikt
heeft 1,015 kilogrammes buskruid noodig gehad, om de
doen springen, en ieder week hadden de werklieden e
veel kilogrammes kaarsen noodig, om zich licht te vers
De stevigheid van dit werk en de schoone bouw der bog
den ingang vormen, zijn boven allen lof; zes gegravene
naar boven loopende, verlichten dezelve, en onderhoud
genoegzame doorstraling van lucht. Toen de weg werd i
voerden de muzijkkoren heerlijke stukken onder deze maj
gewelven uit, terwijl de stoet wel eene lengte van 300
had, en door duizendvoudige houra's de muzijk beantw
Deze vereeniging van stemmen, gevoegd bij de jubelende
toonen, verwekten eene verwonderlijke geestdrift!

Advertentiën.

* *Herziening van den aanslag*
verponding over de jaren
1844, 1845 en 1846.

De Directeur der Middelen en Domeinen brengt bij
naar aanleiding van 's Gouvernements besluit van 2 Mei
no. 1, ter kennisse van belanghebbenden:

a. dat voor de vaststelling van den aanslag der belasti
verponding over de volgende drie jaren 1844, 1845 en
in de onderscheidene residentien op *Java* en *Madura*,
die belasting werkt, kommissien zijn benoemd, aan
is opgedragen te beoordeelen:
1°. welke perceelen te laag in de belasting zijn aange
en daarin mitsdien zullen behooren te worden verh
2°. welke perceelen alsnog bij de belasting zullen be
te worden opgenomen, dan wel daarvan vrijge
3°. of de bezwaren door eigenaren van vastigheden
brengen, wegens te hoogen aanslag hunner eige
men, al dan niet behooren te worden aangenom
zoo ja, in hoeverre de vermindering van den a
in de belasting zal moeten worden ingewilligd.

b. dat aan de belastingschuldigen, die over den aanslag
ner vastigheden bij het middel der verponding mogte
langen te doleren, daartoe de gelegenheid wordt geg
gedurende de maanden *Juny*, *Julij* en *Augustus*
jaars, en dat zij tot dat einde verpligt zullen zijn,
[illegible] residentie
[illegible] kommissie ter herziening va
aanslag der verponding; wordende ten opzigte van de
sidentie *Batavia* en afdeelingen *Buitenzorg* en *Kr*
in het bijzonder vastgesteld, dat de doleancien in de
gemelde residentie zullen worden ingediend, regts
aan den superintendent van het landmeters- en verpon
bureau aldaar, en in de beide laatstgenoemde afdeeli
door tusschenkomst der plaatselijke autoriteiten, aan
zelfden superintendent, die de doleancien na beho
toelichting, zal brengen ter beslissing van de resp
kommissien.

c. dat Europeanen en daarmede gelijkstaande personen,
reclames zullen moeten indienen in geschrifte op een
van *een halven gulden*, met overlegging van het b
van eigendom van ieder perceel en de quitantien w
voldoening van den laatst verschenen verpondings-termij
zullende daarentegen van de Inlandsche of daarmede
gestelde bevolking, ook mondelinge doleancien moeten
genomen, en daarvan naauwkeurige aanteekening geho
worden.

d. dat de schriftelijke doleancien zullen moeten inhoud
1°. eene naauwkeurige opgave van de benaming en li
van het perceel;
2°. eene zoo veel mogelijk specifieke aantooning va
inkomsten der drie laatste jaren, in vergelijk m
vroegere jaren;
3°. de redenen, welke bij eventuele vermindering va
komsten, daartoe aanleiding gegeven hebben;
4°. opgaaf of er al dan niet voornemens of vooruitz
bestaan, om de oorzaken der vermindering van opb
sten wegtenemen en verbetering daartestellen.

e. dat voor ieder perceel, aan meer dan eenen eigenaar t
hoorende, en waarvan dien ten gevolge de onderscheiden
gendoms bewijzen zich in handen der verschillende m
eigenaren bevinden, al die verschillende documenten
de dolerenden zullen moeten worden overgelegd, terwij
schriftelijke verzoeken tot doleancie, in zoodanig geval
al de mede eigenaren zullen moeten onderteekend zij

f. dat voor zoodanige perceelen die met hijpotheken bezw
zijn, bij de verzoeken om doleancie zal behooren te
den overgelegd, het bewijs dat de verbandhouder daa
genoegen neemt, zonder hetwelk op die verzoeken
regard zal worden geslagen.

g. dat met afwijking in zoo verre van het bepaalde bij
57 en 59 der ordonnancie op het middel der verpon

(*Zie verder het Bijvoegsel*.)

BIJVOEGSEL DER JAVASCHE COURANT.

Zaturdag, 29 *Julij* 1843.

(Staatsblad 1823 no. 5), door de kommissie in de residentie *Batavia*, bij deze gelegenheid, doleancien zullen worden aangenomen, wegens den te hoogen aanslag der perceelen, waarvan de achterstallige belasting niet is aangezuiverd.

4. dat na ultimo Augustus aanstaande geene doleancien hoe genaamd meer zullen worden aangenomen en mitsdien daarop geen regard zal worden geslagen, gedurende den daarop volgenden driejarigen termijn van belasting, met uitzondering nogtans van geheel exceptieve gevallen.

5. Dat geene perceelen door de respectieve kommissien definitief in den aanslag der belasting zullen worden verhoogd, [illegible] door haar aan belanghebbenden [illegible] gegeven en gedurende den [illegible] aan hen de gelegenheid zal zijn gelaten, om daartegen hunne bezwaren intebrengen; na de beoordeeling waarvan, de kommissien eerst tot de vaststelling van het aanslag-cijfer zullen overgaan. —

De ondergeteekende noodigt de belanghebbenden nadrukkelijk uit, zich de bovenvermelde kennisgave ten nutte te maken, de daarbij bekendgestelde verordeningen naauwkeurig op te volgen, en binnen den bepaalden tijd hunne reclames in te dienen, voor zoo verre zij eene herziening van den aanslag hunner eigendommen mogten verlangen.

BATAVIA, *De Directeur voornoemd*,
den 13den Mei 1843. M. H. HALEWIJN.

Belasting op de slaven.

De Directeur der Middelen en Domeinen herinnert belanghebbenden bij deze, dat de *belasting op de slaven*, over het loopende jaar, moet worden voldaan, *vóór ultimo September aanstaande*, dat dezelve bedraagt *f 2:55* voor iederen slaaf, en geheel in kopergeld zal worden betaald.

Tot [illegible] van deze belasting, [illegible] zoo veel de [illegible] (met uit[illegible] kan[illegible] Ontvanger te Weltevreden, wordende belastingschuldigen uitgenoodigd, zich deze kennisgave ten nutte te maken, ten einde niet te vervallen in de boete, op het verzuim van betaling vastgesteld.

BATAVIA, *De Directeur der Middelen en Domeinen*,
den 15den Junij 1842. M. H. HALEWIJN.

* Op Vrijdag den 18den Augustus aanstaande, 's voormiddags [illegible] overeenkomstig het reglement op het [illegible] 1829, no. 67, [illegible] Javasche Courant [illegible] het Gouvernement [illegible] van Batavia, door dien hoofd-ambtenaar [illegible] worden, eene uitbesteding voor de leverancie van specerijvaten op Banda, gedurende de jaren 1843/4 benoodigd, en zulks op de navolgende voorwaarden, als:

Art. 1. De leverancie zal bestaan uit:
2,500 stuks halve leggers,
100 » heele amen,
100 » halve »

Art. 2. De vaten moeten zijn van goed uitgedroogd nieuw [illegible] nieuwe ijzeren hoepels, en als haar gewoonte behoorlijk geschoofd, genummerd, en ieder vat afzonderlijk in bundels gebonden.

Art. 3. Het vaatwerk zal moeten zijn vervaardigd overeenkomstig de modellen daarvan bij 's Lands graan en ijzer pakhuis aanhanden, en de materialen daartoe benoodigd, zullen door den aannemer moeten worden geleverd, met uitzondering evenwel van het benoodigd hoepelijzer, hetwelk aan denzelven tegen het inkoopskostende in Nederland, verhoogd met 25 pCt. voor algemeene onkosten, uit 's Lands voorraad zal [illegible].

Art. 4. De aflevering der benoodigde vaten, zal uiterlijk op ultimo October aanstaande moeten plaats hebben in 's lands algemeene pakhuizen te Batavia, of te Soerabaija, alwaar het vaatwerk door eene [illegible] zullende [illegible] in alle opzigten aan de modellen gelijk zijn.

Art. 5. De betaling zal geschieden voor de helft in zilveren de wederhelft in kopergeld; zullende het aan het Gouvernement echter vrijstaan, om het koper gedeelte met zilvergeld te betalen, in de verhouding van *f* 5 zilver voor *f* 6 kopergeld.

Art. 6. Aan den aannemer zal een voorschot worden verleend ten bedrage van een vierde gedeelte der leverancie, mede betaalbaar voor de helft in zilvergeld.

Art. 7. De perceelen, waarin de leverancie zal worden uitbesteed, zullen op den dag der uitbesteding worden bepaald.

Art. 8. De aannemer in gebreke blijvende aan zijne verpligting te voldoen, zoo zal in het gebrekkige voor zijne rekening, tot welken prijs ook, worden voorzien, en hij daarenboven ten behoeve van den lande eene boete verbeuren van *een gulden* per vat hetwelk voor zijne rekening wordt ingekocht.

Art. 9. De difinitieve aannemer zal aan den minsten inschrijver uitkeeren eene premie van een half procent van het bedrag der aanneming.

Gadinghebbenden worden verzocht bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn, dan wel gemagtigden te zenden.

De Directeur der Producten
BATAVIA, *en Civiele Magazijnen*,
den 25sten [illegible]

* De Resident van Batavia brengt bij deze ter kennis van het algemeen, dat tot de eerstvolgende ijking van ellen, maten, gewigten en tonnen, waartoe voor het loopend halfjaar het merk zal zijn la. S 2, de ijkmeester *Bittorff*, in den brandspuit-winkel alhier, zal vaceren van af den 1sten tot en met den 31sten Augustus aanstaande, met uitzondering alleen van zon- en feestdagen.

Wordende alle belanghebbenden hierbij uitgenoodigd, van deze aangegevene gelegenheid gebruik te maken; zullende na afloop van gezegden tijd, geene maten of gewigten meer ter ijking worden aangenomen.

De Resident voornoemd.
Bij ontstentenis.
BATAVIA, *De Adsistent Resident*,
den 24sten Julij 1843. W. VAN RIEMSDIJK.

Verkoop van paarden.

* Op dingsdag den 15den Augustus aanstaande, zullen door den ondergeteekende overeenkomstig de daartoe ontvangen autorisatie *ten gevolge van de intrekking van de paarden stoeterij te Tjiandjoer* aldaar, tegen betaling van zilvergeld of kopergeld met 20 pCt. agio, en op het gewoon crediet van drie maanden publiek worden verkocht;

4 Europesche bastaard en Makassaarsche hengsten.
61 Merrien van verschillenden landaard.
27 Hengst veulens } bastaard van verschillend ras.
38 Merrien dito }

en wijders voor afbraak (hetwelk echter niet zal behoeven te geschieden dan na daartoe ontvangen last van het plaatselijk bestuur) een opzieners woning, paarde-stallen, gedogangs, mandoors en boedjangs woningen enz. gelegen te Passieraijam (Tjiandjoer) en een partij gereedschappen, instrumenten en voorwerpen een en ander tot de [illegible] stoeterij behoorende.

Tjiandjoer, [illegible]
den [illegible] F. H. SIBERENS.

Edictale Citatien.

* *Voor het land.* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Soerabaija, op het daartoe door Mr. *Pieter Theodoris Filz* fiskaal bij denzelven raad, dd. 12 Julij jl. R. O., gedaan verzoek, hebben verleend het 3de defaut met de profijten van dien en admissie tot het doen eener vierde citatie bij edicte ex suprabundanti, tegen allen die vermeenen eenig regt te hebben:

Op een balische os.
» drie paarden,
» zes hanen.
» vijf oude geweren.
» drie geweerloopen.
» een pistool.
» veertien krissen.
» twee en twintig pieken.
» vier karpoenen.
» acht kromme kapmessen.
» vier ijzeren koevoeten.
» vijf kapmessen of houwers.
» twee karpeks.
» twee tonnen.
» een stuk ijzer.
» drie Mahomedaansche bijbels.
» vijf amfioenpijpen.
» een in het goud gezette krissing.
» een koperen poodoosje.
» een katoen kleedje.
» een stuk wit linnen.
» een baadje.
» een blikken doosje met geprepareerde amfioen wegende drie deiten.
» twee inlandsche zadels, en
» drie gulden kopergeld, door de politie te Passoeroean op verschillende plaatsen achterhaald.

En op *f* 114 : 14 kopergeld, gevonden op het erf achter heeren huis van het landgoed Alkmaar, waarvan de eigenaars onbekend zijn.

Zoo is het dat de eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de vierde maal dagvaarde elk en een iegelijk die vermeenen mogten eenig regt, op gemeld vee, goederen en gelden te hebben, om op woensdag die zijn zal den 23sten Augustus 1843 des morgens ten half acht ure in persoon dan wel bij gemagtigde ter rolle van gemelden raad te compareren, ten einde het derde defaut te purgeren, en te zien dienen van intendit.

Aldus gedaan en gepubliceerd van de puije van het raadshuis te Soerabaija, den 17den Julij 1843.

De eerste deurw. en gezw. exploiteur voornoemd,
J. H. DE RUITER.

Vendu-Departement.

Op Donderdag den 10den Augustus 1843.

Voor het commissie huis van *Voute en Guérin*, van diverse koopmanschappen.

Alsmede voor rekening van het Gouvernement, van 797 stuks beschadigde hollandsche koffij-zakken, aangebragt uit Nederland per het schip *Triton*.

Op Vrijdag den 11den Augustus 1843.

Voor het commissie huis van *Roselje & Co.*, van diverse negotie goederen.

Voorts voor rekening van het Gouvernement, van 768 stuks beschadigde hollandsche koffij-zakken, aangebragt uit Nederland met het schip *Margaretha Johanna*.

Verkoop van Goederen.

* De in de Javasche Courant van den 21sten Januarij jl. no. 6, geannonceerde doch uitgestelde vendutie op regterlijk gezag, van een erf en steenen huis, wijk Letter N no. 685, toebehoorende aan *Oey Gouwtiog*, zal alsnu plaats hebben op Maandag den 21sten Augustus aanstaande.

De gezw. expl. bij den landraad te Samarang,
STRONCK.

SAMARANG, *den 18den Julij 1843.*

* In den loop der maand September aanstaande, zal in publieke veiling te Batavia worden verkocht, het land Bolang, gelegen in de adsistent residentie Buitenzorg en toebehoorende aan den boedel van wijlen den heer *J. Mulder*. Informatien daaromtrent zijn inmiddels te bekomen bij den eerst ondergeteekende.

De testamentaire executeuren in den boedel van wijlen J. Mulder.
E. MOORMAN & Co.

den 25sten Julij 1843.

* Te koop, tegen kontant geld: sherrij wijn in kisten van 3 dozijn, in Engeland afgetapt à *f* 15 per dozijn, à *f* 10 per dozijn in entrepot; sherrij wijn, van superieure kwaliteit, afgetapt door *Condamine & Co.* te Leith, in kisten van 3 dozijn à *f* 22 per dozijn of à *f* 17 per dozijn in entrepot; madera wijn, van *Condamine & Co.* superieure kwaliteit, in kisten van 3 dozijn, à *f* 20 per dozijn; fijne rhijnwijn aangevoerd van Engeland, Niersteiner 1834, in kisten van 3 dozijn, à *f* 20 per dozijn; Brauneberger, in kisten van 3 dozijn, à *f* 20 per dozijn.

PITCAIRN, SIJME & CO.

BATAVIA, *28 Julij 1843.*

* Gebr. *van Deun & Co.*, hebben ontvangen een factuur allerfijnste londonsche pleetwerken bestaande in likeur en olij en azijnstellen, botervlootjes, broodmandjes en zetjes, schotels met deksels, theeserviezen, flesschenbakjes, bekers enz. alsmede een factuur gesorteerde fransche en engelsche provisiën in blik.

* In de Rijswijksche Apotheek, te bekomen saecharo meters, volgens Cartier en Beaumé.

N. LANGE.

* Bij *Kuÿt & Co* te Samarang, voor billijke prijzen verkrijgbaar: fijne lakens, triko, everlast, zijde voor vesten en echarpen, halsdassen enz.

* Rood koper in bladen van 4½ tot 40 Nederlandsche ponden ..., Marmer ... 18 en 15 duim vierkant, te verkrijgen bij

SANTHAGENS, ROMSWINCKEL & Co.

* Te koop, de padie afkomstig van de landen Tjielingsie en Tjiebaroessa, voor zes achtereenvolgende jaren, nadere informatie bij

J. W. ARNOLD.

* Een huis te koop of te huur, in de Gang Petjenongan, adres bij

ZORAB.

* Te koop, 25 stuks schoone koebeesten, adres 's Lands Drukkerij.

* Te koop een steenen huis op Pinang Baroe, adres bij

MUNDER.

Huwelijken.

* Getrouwd:

A. REHWALD,
en
A. BRASSEM, weduwe *Pelgrom.*

BATAVIA, *26 Julij 1843.*

Geboorten.

* Bevallen van eenen zoon, de echtgenoot van

J. W. ARNOLD.

22 Julij 1843.

* Bevallen van eene dochter, *A. M. A. Kleine*, geliefde echtgenoot van *J. W. Schultz.*

SAMARANG, *den 6den Julij 1843.*

Eenige kennisgave.

* Bevallen van een zoon, *M. F. Diest*, geliefde echtgenoot van

J. F. REIJNEKE.

SOERABAIJA, *15 Julij 1843.*

* Bevallen van eenen zoon, de echtgenoote van

J. A. WALTER.

AMBAL, *den 14den Julij 1843.*

* Voorspoedig bevallen van eenen zoon, *Lijdia Elisabeth Hanson*, geliefde echtgenoote van

H. L. BENNIN.

SAIBANG, *19 Julij 1843.*

* Bevallen van eene dochter, de echtgenoote van

J SCHEUER, *predikant.*

PADANG, *3 Julij 1843.*

Sterfgevallen.

* Op heden werd ons geliefd zoontje *Hugo Ernst Karel,* aan het ouderlijk hart ontrukt van

L. H. STENNEKES, en
B. C. H. STENNEKES
Borwater.

BATAVIA,
den 24sten Julij 1843.

* Mogten wij ons voor eenige dagen met de geboorte van eenen tweeden zoon verheugen, zoo behaagde het echter den Alwijze onze oudste lieveling tot zich te roepen.

J. A. PATTIJN.
S. J. M. PATTIJN.
geb. Seibert.

BATAVIA,
23 Julij 1843.

... van kleeding en vivres in de noordelijke afdeeling van Sumatras Westkust.

Debiteuren en crediteuren, gelieven aangifte of betaling te doen, uiterlijk binnen drie maanden na dato aan

De kommissarissen in den boedel,
J. P. HÖNIG. *Offic. van gez. 3e kl.*
RASMUSSEN. *serg.*

TAPPANOLIE,
den 29sten Junij 1843.

Nagelaten Boedels.

* Krachtens vonnis definitief van den raad van justitie te Soerabaija, in dato 28 Junij 1843, worden de crediteuren in den insolventen boedel van *Charles Vetal Beschade*, koopman alhier, opgeroepen om de hun toegewezene gelden onder behoorlijke cautie de restituendo bij de ondergeteekenden te komen ontvangen; zullende bij nalatigheid gehandeld worden, overeenkomstig de bestaande bepalingen.

De agenten der Samar. weesk. te Soerabaija,
J. SMISSAERT, en
J. C. DUNKI.

SOERABAIJA,
den 15den Julij 1843.

* De boedel van wijlen ... in leven particulier persoon, en den Chinees ..., gewoond hebbende te Soerabaija, bij dispositie van den raad van justitie te Soerabaija in dato 28 Junij 1843, aan de plaatselijke desolate boedelkamer alhier overgegeven zijnde, zoo worden debiteuren en crediteuren in voorschreven boedels bij deze opgeroepen, om binnen den tijd van drie maanden van heden gerekend aangifte of betaling te doen,

De agenten der Samar. weesk. als plaatselijke desolate boedelkamer aldaar.
J. SMISSAERT, en
J. C. DUNKI.

SOERABAIJA,
den 20sten Julij 1843.

* Debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen den Weledelgestr. heer *Francois Butin Bik*, worden verzocht opgaven of betaling te doen, aan de geassumeerde executeuren.

A. J. BIK,
J. THEOD. BIK.

BATAVIA,
28 Julij 1843.

* Debiteuren en crediteuren der nalatenschap van wijlen den heer *J. H. van Sterckenborgh Jutting*, worden verzocht, binnen drie maanden na dato dezes, aangifte of betaling te doen, aan

De testamentaire mede executeuren,
VAN BERCKEL.
P. J. HAPPEL.

SAMARANG,
20 Julij 1843.

Verschillende Bekendmakingen.

* Degenen, welke bij de wees- en boedelkamer alhier, gelden op vastigheden geleend hebben, worden door deze, krachtens resolutie der Indische Regering, dd. 7 April 1829 no. 60, herinnerd aan de voldoening der onder ultimo Junij jl., op de ten hunne laste bij opgemelde kamer gevestigde beleeningen verschenen renten, ten einde die voor ultimo September aanstaande, ter secretarie van gezegde kamer te komen aanzuiveren, dan wel bij het agentschap te Soerabaija voor zoo verre de beleeningschuldigen onder het ressort van Soerabaija woonachtig zijn.

Namens het collegie voornoemd.
De Secretaris,
P. W. OBDAM.

SAMARANG,
den 17den Julij 1843.

* Diegenen welke in de gelegenheid mogten zijn om eenige inlichtingen te geven aangaande den persoon of de nalatenschap van zekeren heer *Hoopen*, die in de maand December 1830 alhier ter reede aan boord van het Eng. schip *David Lijon* is overleden, gelieven zich te vervoegen bij

THORNTON & WEST.

Openbare verhuur,

in October dezes jaars, van het landgoed Oeloe Jamie, gelegen in de Ommelanden van Batavia, voor den tijd van vijf eerstkomende jaren. De voorwaarden zijn te lezen, ten kantore van den notaris

J. C. MEIJER.

* Wordt gevraagd eene som van p. m. *f* 50,000 op bodemarij voor het Amerikaansche schip *Lehigh*, kapt. *Thomas Watson*, bestemd naar Amsterdam. Inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen ten kantore van den notaris Mr. *H. M. Willer* te Batavia, tot aanstaanden zaturdag den 29sten dezer, des middags ten 12 ure.

BATAVIA, *25 Julij 1843.*

* Iemand van de Protestantsche Godsdienst eene plaats als gouvernante verlangende, adressere zich aan *H. van Rijck de Groot*, te Pattie.

* Een jongmensch, zes jaren in deze gewesten, het maleidsch grondig verstaande, wenschte zich gaarne geplaatst te zien, op een particulier land; zullende meer worden gelet op eene [illegible] behandeling, dan wel op een dadelijk hoog [illegible]; [illegible] reflecterenden, worden verzocht zich onder lett. G franco te adresseren ter Lands Drukkerij.

* Te huur, het huis te Parapattan, vroeger bewoond door den heer *Medhurst*, adres bij

H. K. SPENCER.

* Te huur, een huis op Goenong-saharie, terstond te aanvaarden, adres ter Lands Drukkerij.

Post Kantoor.

Op aanstaanden dingsdag den 1sten Augustus zullen aan het postkantoor te Weltevreden, brieven pakketten worden gesloten voor het Ned. schip *Prinses Sophia*, kapt. *A. J. Verschuur*, bestemd naar Rotterdam.

De Postmeester,
J. BOSHOUWER.

BATAVIA,
den 28sten Julij 1843.

Vertrekkende Schepen.

* Voor passage naar Nederland, worden door de ondergeteekenden voorloopig aangeboden de schepen: *Bernhard Hertog van Saxen Weimar*, kapitein *P. H. Hazewinkel*, groot 817 tonnen en zullende tegen ultimo Augustus van hier vertrekken; *Generaal van den Bosch*, kapitein *D. Verbeek*, groot 607 tonnen en zullende tegen ultimo September van hier vertrekken; *Nehalennia*, kapitein *F. T. Verster*, groot 791 tonnen en zullende tegen medio September van hier vertrekken; *Stad Utrecht*, kapitein *F. P. J. Jaski*, groot 673 tonnen, zullende tegen het begin van October van hier vertrekken. Alle welke schepen uitmuntende inrigtingen hebben voor passagiers en van bekwame scheeps-doctors voorzien zijn; nadere informatien, bij

SANTHAGENS, ROMSWINCKEL & CO.

BATAVIA, *28 Julij 1843.*

* For Falmouth in Engeland: the very fine ship *Sophia*, captain *Johns*, is in every respect a most eligable opportunity for passengers, for [illegible]

PITCAIRN, SIJME & CO.

BATAVIA, *29 July 1843.*

Vertrekkende Personen.

* *M. d'Armanon* quitte Java.

Vastgestelde Prijzen.

	Batavia		Samarang		Soerabaija	
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Tarwe brood van 14 oncen - -	»	25	»	25	»	25
Varkens-vleesch per katties - -	»	[illegible]	»	70	»	45
Ossen-vleesch per pond - - -	»	30	»	16	»	16
Buffel-vleesch per katties - -	»	25	»	»	»	»

Marktprijzen.

	Batavia		Samarang		Soerabaija	
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Rijst, eerste soort, per koijang . .	150	»	109	»	130	»
Idem, tweede soort, per koijang . .	126	»	98	»	100	»
Idem, derde soort, per koijang . .	100	»	82	»	»	»
Idem, eerste soort per gantang ($\frac{1}{16}$ pikol)	»	62	»	40	»	66
Idem, tweede soort per gantang . .	»	52	»	36	»	50
Idem, derde soort, per gantang .	»	41	»	33	»	»
Koffij, per pikol	25	»	21	60	30	»
Klappa-olie, per takker van 33 bottels	17	50	13	40	19	20
Katjang-olie, per takker van 38 bottels	10	40	[illegible]	[illegible]	[illegible]	25
Dempel-olie, per [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Brandhout, per vadem van 13 voeten lang 6 voeten hoog en 2 voeten breed	20	»	38	»	14	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt berekend.

Te Samarang wordt de koijang à 28 pikols of 3500 ℔ gerekend.

Scheepsberigten.

IN NEDERLAND.

Aangekomen.

te	*den*	*schip*	*kapitein*	*van*	*den*
Middelburg,	23 Maart	Onderneming,	*van Booven*,	Batavia,	3 Nov.
Helvoet,	25 "	Catharina,	*Rietmeyer*,	"	15 Dec.
Texel,	24 "	Walvisch,	*J. Schut*,	Bezoekie,	[illegible]
Idem,	28 "	Schoon Verbond,	*Drayer*,	Batavia,	11 "

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Julij 25 — Eng. schip *Adelaide*, J. W. Haston, van Singapoera den 4den julij, naar Bombaij.

Julij 26 — Ned. schip *Hendrika*, J. Admiraal, van Rotterdam den 22sten april, naar Batavia, passagiers, predikant A. van Davelaar en familie, de heeren C. A. Jonxes, J. C. le Clerc de Courcelles, luitenant Penning Nieuwland en familie, de heer J. M. Admiraal, en mejufvrouw C. A. Voorn Boers. — Eng. brik *Stoegia*, J. Thompson, van Sijdneij den 21sten junij, naar dito.

BATAVIA.

Aangekomen.

Julij 25 — Ned. bark *Batavia*, [illegible] van [illegible] julij, passagiers, de heer C. Monteiro en familie [illegible] Sech said Sighaan [illegible] — Z. M. stoomschip *Phoenix*, luitenant ter zee der 1ste klasse J. W. Stoll, van dito den 18den dito, met Zr. Ms. troepen. — dito brik *Vliegende Visch*, luitenant ter zee der 1ste klasse D. van der Hart, van Pontianak den 11den dito. — Ned. schip *Marzoek*, Sarip Oemar Bin Abdul Rachman Atas, van Pekalongan den 10den dito. — dito schoener *Sewoen*, Sech Fadlal, van Cheribon den 21sten dito. — dito schip *De Stad Utrecht*, F. P. J. Jaski, van Amsterdam den 9den april, met Zr. Ms. troepen.

Julij 26 — Ned. schoener *Karrip* Goeij Irghiok, van Jawana den 19den julij. — dito bark *Radja Walie*, Kouw Koa, van Pekalongan den 21sten dito. — Z. M. fregat *Palembang*, kapitein ter zee H. H. T. Coops, van Padang den 18den dito. — Ned. bark *Margaretha Ida*, D. H. Kramer, van het Eiland Onrust. — dito schip *Japan*, W. van der Zee, van Amsterdam den 9den april, passagiers, mejufvrouw E. Dooleman, en de heer J. van Hoek. — Amerik. bark *Pilot*, C. Goodhue, van New-York den 22sten dito.

Julij 27 — Ned. bark *Blora*, F. Deune, van Timor Koepang den 15den junij, passagier, kapitein der infanterie Le Bron de Vexela. — dito schip *Pieter Florisz*, D. B. Lutjens, van het Eiland Onrust. — dito bark *Maria Susanna Hendrika*, C. J. Berghuis, van dito. — Deens. brik *Rota*, L. H. Carl, van Oran den 6den mei. — Brem. schip *George Washington*, M. Probst, van Singapoera den 9den julij, passagier, de heer H. Plump.

Vertrokken.

Julij 26 — Ned. brik *[illegible]*, V. Mourra, naar Indramaijoe. — dito schip *Helena Christina*, L. Visser, naar het Eiland Onrust. — Z. M. stoomschip *Phoenix*, luitenant ter zee der 1ste klasse J. W. Stoll, koersstellende om de noord-west.

Julij 27 — Gouv. schoener *Niobé*, H. Hederik, naar Riouw. — Ned. schip *Wilhelmina Catharina*, C. J. Jaski, naar Amsterdam. — dito schip *Mercury*, J. Schoon, naar Banka, passagier, de heer L. J. Bakeij. — dito schip *Pieter Cornelis Zoon 't Hooft*, D. H. de Boer, naar Soerabaija, passagier, mevrouw de weduwe Van Teijlingen. — [illegible] bark *Ophir*, J. Stobie, naar Sinkapoera, passagiers, de heeren [illegible] Watgomorol en A. Vooce. — Z. M. brik *Vliegende Visch*, [illegible] ter zee der 1ste klasse D. van der Hart, koersstellende [illegible] west.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. korvet Triton; fregat Palembang; Gouv. [illegible] Vliegende Visch, Zwaluw; Ned. schepen [illegible], De Stad Utrecht, Japan, Pieter Florisz; barken Batavia, [illegible], Tessier, Heng Oean, Margaretha Ida, Java Koerier, Radja Walie, Sara en Maria, Nehalennia, Margaretha Catharina, Joeserien [illegible], De Provincie Groningen, Blora, Olivier van Noord, So-[illegible], [illegible], Maria Susanna Hendrika; schoeners Sewoen, Nasrie, Karrip, Wasp, Marij, [illegible], Calijpso. — Eng. schepen Sophia, Samuel Spyvee, Royal Tar; schoener Georgiana. — Amerik. bark Pilot. — Frans. schepen L'Asie, [illegible] Lamoricière. — Portug. brik Nossa Sinhora de Luz. — Hamb. schip Malvina. — Deens. brik Rota. — Brem. schip George Washington.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te BATAVIA, van den 24sten tot en met den 26sten July 1843.

AANVOER.

Van Amsterdam, met het Ned. schip Nehalenia, *P. T. Versters*:
187 pakken koffijzakken, 150 kn. kat goederen, 2 dito kettingen enz., 1 kist koperwerk, 1 dito ijzerwaren enz., 1 dito balansen enz., 10 kn. chaises, 1 kist passementwerk, 6 kn. borstelwerk, 6 pk. touwwerk, 4 kn. schrijfbehoeften, 1 kist reddingsboei, 3 kn. houtwerk, en 10 vs. amer dollars, *N. H. M.*
2 pakken wollen dekens, *van Ommeren, Rueb & Co.*
250 kisten wijn, 90 ks. waskaarsen, 4 kelders diverse goederen en 4 vs. boter, *Order.*
25/2 pijpen bier en 12 kn. eau de cologne, *Paine, Stricker & Co.*
[illegible]
100 kisten wijn en 15 kn. champagne, *Adam & Co.*
5 kisten kramerijen, 25/2 pp. bier, 10 kn. wijn, 25000 st. vlakke klinkers, 30000 dito onder graauwe moppen, *de gezagvoerder.*
2 pakken wollen dekens, 1 kist hoeden, 1 kistje koeken [illegible] gens, *Romswinckel & Co*
1 vat, 6 kn. en 3 pallen medicijnen, [illegible]

[illegible] schip Olivier van Noord, *J. M. Verberne,*
431 stuks hardsteenen, *N. H. M.*
20 oxhoofden wijn, *Lagnier & Co.*
31 stuks provisien, *Order.*
2 kisten zilverwerk, *van Ommeren, Rueb & Co*
100 stuks ijzeren platen, 3 va. ijzerwerk, 1 kist koperwerk, 2 vn. cement, *Hutchison & Co.*
1 kist manufacturen, *H. Straus*
5 kisten manufacturen, *Kreglinger, Dammler & Co*
90 stuks hammen, 10 dito gerookte vleesch, 25 ks. kazen, 1 kistje saucijssen, 15 ankers azijn, 4 pks. kramerijen en 28 vs. boter, *de gezagvoerder.*

Van Amsterdam, met het Ned. schip [illegible], *T. G. J. Jaski.*
2 vaten en 2 kn. [illegible], 2 dito manufacturen en [illegible], *H. Straus.*
[illegible] manufacturen, *E. Moorman & Co.*
4 balen manufacturen, *P. Suermondt & Co.*

UITVOER.

Naar Benkoelen, met de Ned. schoener Bijkorff, *Wage.*
500 picols rijst, *Lagnier & Co.*
20 picols ijzer, 50 vs. [illegible], 3 pic. tin, 1 kist en 84 doz. kramerijen, 2 pic. metselsteenen, 3 kratten aardewerk, 12 vs. verf en *f* 500 koperen munt, *Hutchison & Co.*
1 stuks wagen en 1 stel dito tuigen, *Vouté & Guerin.*
100 picols rijst en *f* 300 koperen munt, *Thompson, Roberts & Co.*
100 picols ijzer, 3 kn. kat goederen, 1 12/100 pic. salpeter, 4 kn. [illegible] bier en 2 rollen satijn, *Order.*
[illegible]
kist [illegible] visien, 6 md. anizette, 5 vs. boter, 4 st. hammen en 6 dito saucijssen, *de gezagvoerder.*
Wijders diverse Gouvernement goederen.

Naar Singapoera en Manilla, met het Ned. schip Orion, *J. Sullock.*
1 kist kat. goederen, *J. Hunter.*
226 52/100 picols suiker, *Santhagens, Romswinckel & Co.*
12 kisten schrijfbehoeften en 1 15 pic. [illegible], *Martin, Dyce & Co.*
[illegible] matten, [illegible], 12 st. glaswerk, 4 dito [illegible] en 1 pic. rhenosteros [illegible]

Naar [illegible], met het Ned. schip Straat Sunda, *H. M. Valkersten.*
90 picols rotting, *E. Moorman & Co*
996 36/100 picols suiker, [illegible] dito koffij, *N. H. M.*
3 picols koffij, 1 kist thee, 1 kistje gember, 1 dito foelie en 1 dito noten, *Order.*

Schepen in Lading te Batavia.

Op den 26sten July 1843.

Naar	Schepen	Gezagvoerders	Agenten.
Macao,	Port. schip Nossa Sinhora da Luz,	*Pereira.*	*de gezagvoerder.*
[illegible]burg,	Hamb. schip Malvina,	*Schut.*	*T. E. Fidel & Co.*
[illegible]	[illegible]	*John*	*Maclaine, Syme & Co.*
[illegible]	[illegible] Rose,	*Guyodo.*	*P. Suermondt & Co*
Amsterdam,	Ned. schip Pieter Florisz,	*Luijens.*	*B. Kopersmith & Co.*
Singapoera,	Eng. schip Samuel Spijve,	*Wilson.*	*Martin, Dyce & Co.*
Amsterdam,	Ned. schip Margaretha Catharina,	*Schippers.*	*Paine, Stricker & Co.*
Amsterdam,	Ned. schip Maria Susanna [illegible],	*Berghuis.*	*B. Kopersmith & Co.*
Nederland,	Ned. schip [illegible] Courier,	*Doornick.*	*E. Moorman & Co.*
Kaap de Goede Hoop,	Eng. schip Georgiana,	[illegible]	*Maclaine, Watson & Co.*

THÉATRE-FRANÇAIS.

Lundi, 31 Juillet 1843.

Huitième et dernière Repr. du quatrième Mois de l'Abon[illegible]

Les Artistes, sous la direction de M. MINARD, [illegible] l'honneur de donner

Le Maçon,

Opéra-Comique en 3 actes, paroles de *Scribe*, musique [illegible]

PAS DE DEUX,
Par M. Murat *et Mlle.* Paroline.

Vendredi, 4 Août 1843.

Première Représent. du Cinquième mois de l'Abonnem[illegible]

Une première représentation de

MADEMOISELLE DE BELLE-ISLE

Drame en 5 actes, par Alexandre Dumas.

On commencera à 7 heures précises.

Ter Lands Drukkerij is van de pers gekomen en [illegible] krijgbaar gesteld:

VERSLAG VAN DEN HANDEL, DE SCHEEPVAART, ALSMEDE [illegible]

[illegible]

ALMANAK EN NAAMREGISTER *van Nederlandsch Indië*, [illegible] het jaar 1843, à *f* 8 koper.

Tijdschrift voor Nederlandsch Indi[ë]

Op heden is van de pers gekomen en wordt alom ver[illegible] den, de 7de aflevering van den *vijfden jaargang* van Tijdschrift voor Neerlandsch Indië, bevattende:

LAND- EN VOLKENKUNDE.

Herinnering aan een Reisje in de Residentie *Palembang.*

Het Kakihansch verbond op het eiland *Ceram*, door [illegible] Schmid.

[illegible]

De Gouverneurs Generaal van [illegible]

Bronnen.

Inleiding.

I.

PIETER BOTH, (met een portret).

MENGELINGEN.

SARA SPECX, (Batavia in 1629) door W. L. RITTER.

KATHA SARIT SAGARA. Eene verzameling van Indische [ver]tellingen.

Ter verkrijging van het Tijdschrift, gelieve men zich [te] wenden tot den Heer *W. Ossenman*, ter Lands Drukke[rij], zijnde de prijs voor elken Jaargang, bestaande uit 12 a[fle]veringen, *f* 25 zilver.

BATAVIA TER LANDS-DRUKKERIJ.